

Afrikkaan on mentävä nyt eikä viiden vuoden päästä

Afrikan maiden lisääntyvä energiapula, infrastruktuurin rakentaminen, kasvava keskiluokka ja terveystietoisuuden nousu tarjoavat monia liiketoimintamahdollisuuksia suomalaisille pk-yrityksille. Afrikassa on 54 maata, jotka eroavat vahvastikin toisistaan sekä taloudellisesti, poliittisesti että kulttuurillisesti. Afrika on monikielinen ja monimuotoinen.

Afrikan itäisen, läntisen ja Saharan eteläpuolisten maiden Suomen suurlähettiläät tapasivat kotimaan kiertueellaan suomalaisia pk-yrittäjiä.

Suurlähettiläät korostivat, että Afrikassa kehityskulut ovat nopeita, taloudet kasvavat vuositasolla 5-10 % ja valtiot investoivat useissa maissa maanteiden, rautateiden, lentokenttien ja tietoliikenneyhteyksien rakentamiseen. Afrikan maat kaupungistuvat nopeasti, ja sen seurauksena erilaisille palveluille on runsaasti kysyntää. Luotettavia ja hyvin toimivia suomalaisia tuotteita ei tarvitse afrikkalaistaa, sillä ne kelpaavat sellaisenaan Afrikan maiden markkinoille.

Tiivistettynä suurlähettiläiden neuvoja:

- Älä ajattele Afrika yhtenä alueena, sillä erot erimaiden välillä ovat isoja.
- Suomalaiseen laatuun luotetaan ja suomalaisia arvostetaan.
- Partneri kannattaa hankkia paikan päältä.
- Afrikkalaiset arvostavat sitä, että tulet itse paikan päälle katsomaan ja tutustumaan.
- Päätökset kestävät ja byrokratiaa on. Korruptiota esiintyy joissakin maissa.
- Infra ei ole kovin kehittynyttä, mutta juuri nyt sen rakentamiseen satsataan.
- Matkat maanteitse saattavat kestää, ja se on huomioitava matkoja suunniteltaessa.
- Liikennekulttuuri on tyystin erilainen kuin Euroopassa.
- Keskiluokka kasvaa ja se haluaa kuluttaa. Tuotteita ei tarvitse afrikkalaistaa. Laatu- ja designituotteille on kysyntää.
- Afrika hyppää suoraa digiaikaan, kuten Virokin teki.
- Älypuhelimet ovat käytössä ja niillä tilataan vaatteita, ruokaa, takseja – oikeastaan mitä vain on mahdollisuus tilata. Älypuhelimilla myös maksetaan palveluista ja tuotteista sekä lähetetään ”äidille rahaa” maaseudulle.
- Terveystietoisuus kasvaa kokonaisuutena ja terveystietoisuus nousee kaiken aikaa.
- Maataloutta modernisoidaan, ruoan turvallisuuteen panostetaan.
- Afrikkaan on mentävä nyt jos meinaa.
- Suurlähetystöt auttavat mielellään ihan arkisissakin asioissa. Aina kannattaa kysyä apua yhteyksien järjestämisessä ja paikallisen partnerin löytämiseksi.

Minkälaisia liiketoimintamahdollisuuksia Afrikan maissa on?

Suurlähettiläs **Seija Toro kuvasi Mosambikia** seuraavasti: ”Mosambikissa on äskettäin löydetty maakaasua ja öljyn etsintä on käynnissä. Maassa on kaivannaisteollisuutta ja maa- ja metsätalous ovat tärkeitä. Mosambik on avoin ulkomaalaisille investoinneille. Kone, Nokia ja Wärtsilä ovat sinne etabloituneet. Maassa on valtava tarve uudelle infralle, tuotteille ja palveluille. Keskiluokka kasvaa ja terveysteknologialle on kysyntää. Talous kasvaa vahvasti, poliittinen tilanne on vakaa ja englanninkielen taito on lisääntymässä.”

Sambian Lusakan suurlähettiläs Timo Olkkonen kertoi liiketoimintamahdollisuuksista Sambiaan näin: ”Sambia on kaksi kertaa Suomen kokoinen maa, jossa on kolme kertaa enemmän väestöä. Vaikka köyhiä ihmisistä on paljon, niin talouskasvu on maailman kärkiluokkaa. Sambia on poliittisesti vakaa. Suurin osa sambialaisista on maanviljelijöitä. Maatalouden jalostusasteen nostamiseen ja maatalouden modernisointiin satsataan. Suurlähetystöllä on hyvät suhteet paikalliseen MTK:n. Valokuitukaapeleita vedetään kovalla vauhdilla Lusakaan ja Elisa toimittaa sähköisen kansalaispalvelun konseptia käyttöön otettavaksi. **Malawi** puolestaan on rutiköyhä maa. **Zimbabwella** on huono hallinto, mutta hyvä infra ja väestön on koulutettua. Potentiaalia uuteen nousuun on.”

Namibian suurlähettiläs Anne Saloranta puolestaan listasi Namibia tarjoamia mahdollisuuksia: ”Suomella on hyvä maine ja Suomea pidetään suurvaltana. Tämä maine on saavutettu Suomen kanssa tehdyllä kehitysyhteistyöllä. Namibia perusti suurlähetystön Suomeen viime maaliskuussa, joten tiedon saanti ja businessmahdollisuuksien kartoittaminen on entistä helpompaa. Namibia on 2,5 kertaa Suomen kokoinen harvaan asuttu maa. Englanti on virallinen kieli ja poliittinen tilanneen suhteellisen vakaa, kiitos toimivan demokratian. Maan haasteena ovat suuret tuloerot ja alhainen koulutustaso. Talous kasvaa 5 %:n vuosivauhtia. Infran rakentamisessa on valtavaa potentiaalia suomalaisyrityksille. Samoin kaivosteollisuudessa. Käynnissä on kova rakennusbuumi. Kasvavasta energiatarpeesta johtuen markkinoille kaivataan aurinko- ja tuulienergian toimijoita.”

Suurlähettiläs Sinikka Antila kertoi Tansaniasta: ”Tansaniassa on nuori väestö, vakaa yhteiskunta ja talous kasvaa kovaa vauhtia. Valmistavalle teollisuudelle on tilaa, uusiutuvaan energiaan ja metsäteollisuuteen panostetaan. Suomi ja Tansania ovat hyviä kauppakumppaneita ja Suomella on hyvä maine. Kasvavan keskiluokan terveystietoisuus kasvaa ja siihen liittyville tuotteille on kysyntää.”

Kenian suurlähettiläs Tarja Fernandez kartoitti Keniaa liiketoimintaympäristönä: ”Kenian väestö on nuorta ja köyhää väkeä on paljon. Talous kasvaa 7 %:n luokkaa: infrastruktuurin rakentamisboomi on käynnissä ja cleantechille ja energiatuotannon laitteille on kysyntää. Kenialaiset ovat korkeasti koulutettuja ja siellä vallitsee yrittäjyysmyönteinen kulttuuri. Viime aikoina kiinnostus ruokaturvallisuuteen on kasvanut, samoin terveyteen liittyviin asioihin. **Uganda** puolestaan on hiljalleen nousemassa oleva luonnonvaroistaan rikas maa.”

Etiopiaa suurlähettiläs Sirpa Mäenpää kuvasi seuraavasti: ”Valtio on alkanut investoimaan kansan hyväksi 19 % BKT:sta. Infrainvestoinnit ovat suuria. Pääministeri Hailemariam Desalegn Boshe on opiskellut TTKK:lla Tampereella, samoin sikäläisen energiyhtiön pääjohtaja. Talous kasvaa 7-10 % vuodessa ja korruptio on vähäistä. Koulutustaso on alhainen ja yksityisen sektorin toiminnalle on rajoituksia. Elämä on toistaiseksi aika niukkaa.”

Nigeriasta suurlähettiläs Pirjo Suomela-Chowdhury mainitsi. ”Nigeriassa on Afrikan suurin talous ja väestö. Toimintaympäristö on englanninkielinen ja keskiluokka kasvaa täälläkin kovaa vauhtia. Energiatuotannon suurien ongelmien ratkaisemiseksi tarvitaan ratkaisuja. Terveyssektorin kehittäminen on käynnissä.”

Vasemmalta Esa Rantanen Finpro itäinen Afrikka, suurlähtettiläs Tarja Fernandez Suomen Kenian suurlähetystö, suurlähtettiläs Pirjo Suomela-Chowdhury Suomen Nigerian suurlähetystö, suurlähtettiläs Sirpa Mäenpää Suomen Etiopian suurlähetystö, suurlähtettiläs Sinikka Antila Suomen Tansanian suurlähetystö, Olu Raheem Finpro läntinen Afrikka.

Teksti ja kuvat: Sirkka Kulomäki